

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 215.847 van 20 oktober 2011
in de zaak A. 200.828/VII-38.140.**

In zake : 1. Nico TERRY
 2. Els FROYEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Mario Deketelaere
 kantoor houdend te 2000 Antwerpen
 Meir 24
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Filip Vincke
kantoor houdend te 8580 Avelgem
Kasteelstraat 13
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :
de NV VIJVARCO
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Steve Ronse
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
President Kennedypark 6, bus 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 23 juni 2011, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 18 april 2011 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 8 juli 2010, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de NV Vijvarco voor het verder exploiteren en veranderen van een varkenshouderij, gelegen aan de Vierschareststraat 27 te Damme, gedeeltelijk gegrond worden verklaard, de

beroepen beslissing wordt gewijzigd en de gevraagde vergunning, mits het opleggen van een aantal bijkomende bijzondere vergunningsvoorwaarden, wordt verleend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Adjunct-auditeur Dieter Decock heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 september 2011.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Mario Deketelaere, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Filip Vincke, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Meindert Gees, die loco advocaat Steve Ronse verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Adjunct-auditeur Dieter Decock heeft een andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De NV Vijvarco exploiteert een veeteeltbedrijf aan de Vierschareststraat 27 te Damme. Zij beschikt daartoe over vergunningen voor het houden van in totaal 197 zeugen en 1.380 mestvarkens, geldig tot 1 september 2011.

3.2. Op 7 januari 2010 dient zij een milieuvergunningsaanvraag in, hoofdzakelijk met het oog op de verdere uitbating van haar varkenshouderij. De aanvraag strekt er tevens toe twee mestvarkens om te ruilen voor twee beren.

3.3. Bij besluit van 8 juli 2010 verleent de deputatie van de provincie West-Vlaanderen de gevraagde vergunning.

3.4. Tegen de voormelde beslissing worden verschillende administratieve beroepen ingesteld, onder meer door de huidige verzoekende partijen.

3.5. Doorheen de administratieve beroepsprocedure worden een aantal adviezen verleend. Zo brengt de afdeling Milieuvergunningen een ongunstig advies uit. De Gewestelijke Milieuvergunningscommissie adviseert dan weer voorwaardelijk gunstig. Voorts leggen zowel de verzoekende partijen als de tussenkomende partij een geurstudie neer.

3.6. Met een besluit van 18 april 2011 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur de ingediende beroepen gedeeltelijk gegrond en wijzigt zij de beroepen beslissing. Aan de vergunning worden de volgende bijzondere voorwaarden toegevoegd :

"

- het reeds aanwezige groenscherm wordt verder uitgebreid; voor de aanwezige berm wordt gezorgd voor de aanplant van een dubbele rij lindebomen, samen met nog een extra groenscherm;
- er wordt frequent een geurreducerend product op basis van micro-organismen op het mestoppervlak aangebracht;
- de ventilatiekokers in de mestvarkensstallen 1 en 2 worden verlengd tot een hoogte van 6 meter".

De thans bestreden beslissing van 18 april 2011 is onder meer als volgt gemotiveerd :

"Overwegende dat de inrichting in eerste aanleg werd vergund; dat hiertegen 5 beroepen werden aangetekend; dat de bezwaren vooral betrekking hebben op de overmatige geurhinder; dat deze geurhinder volgens de beroepsindieners de laatste jaren nog is toegenomen; dat de geurhinder vooral optreedt bij zuid-zuidoostenwind; dat de exploitant in het kader van de vorige uitbreiding in 1996 verklaard heeft bereid te zijn om de ammoniak- en geuruitstoot te beperken; dat hij daartoe milieukokers zou plaatsen en dat hij een investering zou doen om de ammoniakuitstoot te beperken tot 30%; dat hij stelde om uiteindelijk een reductie van 60% te willen bekomen; dat de exploitant echter nergens kan aantonen dat deze reducties daadwerkelijk zijn doorgevoerd; dat de waarnemingen van de buurtbewoners het tegendeel suggereren;

Overwegende dat er in het verleden een resem klachten werden ingediend omtrent onaanvaardbare geurhinder bij de afdeling Milieu-inspectie buitendienst West-Vlaanderen; dat de laatste dateringen van 18 september 2008, 21 september 2008, 28 september 2008, 8 februari 2009 en 8 juni 2009; dat de afdeling Milieu-inspectie naar aanleiding hiervan de voorbije 2 jaar 15 plaatsbezoeken heeft uitgevoerd teneinde de situatie te kunnen inschatten; dat tijdens deze bezoeken meestal geen onaanvaardbare geurhinder werd vastgesteld; dat op 13 februari 2010 bij een O-OZO wind wel een hinderlijke geur werd vastgesteld;

Overwegende dat de aanhoudende klachten in het kader van de voorbije milieuvergunningaanvragen en bij de afdeling Milieu-inspectie niet zomaar kunnen genegeerd worden; dat de exploitant geen bijkomende maatregelen voorstelt ondanks deze klachten; dat hij ook nergens kan aantonen dat de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau kan beperkt worden; dat ook de klachten van de verschillende buurtbewoners suggereren dat dit niet het geval is; dat het dus dringend tijd is dat het geurklimaat in de omgeving van het bedrijf objectief in kaart wordt gebracht; dat dit alleen kan gebeuren door het uitvoeren van een geurstudie;

Overwegende dat de exploitant op 19 oktober 2010 een geurstudie overhandigt aan de afdeling Milieuvergunningen; dat daaruit blijkt dat de geurconcentratie ter hoogte van 16 woningen boven de norm van 10 Oue/m³ ligt; dat gezien deze resultaten de exploitant bereid is om extra maatregelen te nemen binnen de lijst van Best Beschikbare Technieken; dat, gezien de stallen op het bedrijf reeds uit oudere constructies bestaan, het financieel niet haalbaar is om in de huidige constructies een luchtwasser en/of biobed en/of andere methode voor luchtwassing te installeren; dat de exploitant echter op zoek is gegaan naar andere maatregelen teneinde de geurconcentraties ter hoogte van de referentiepunten verder te beperken in de toekomstige situatie;

Overwegende dat de exploitant bereid is het reeds aanwezige groenscherm uit te breiden; dat er in de huidige situatie reeds in belangrijke mate een groenscherm aanwezig is op het bedrijf; dat de exploitant zal zorgen voor een bijkomende verruiming van het groenscherm; dat voor de aanwezige berm onder andere zal gezorgd worden voor de aanplant van een dubbele rij lindebomen, samen met nog een extra groenscherm; dat het effect van deze verruiming van het groenscherm wordt begroot op een geurreductie van 12% op de uitgaande stallucht van stal 1 en stal 2;

Overwegende dat de exploitant er daarnaast zal op toezien dat er frequent een geurreducerend product op het mestoppervlak wordt aangebracht; dat dit product werkt op basis van micro-organismen die de belangrijke eigenschap hebben zich te voeden met de geurcomponenten in de mest en zo de omzettingen in mest bevorderen en de fermentatie efficiënter maken; dat als gevolg hiervan een lagere geuremissie wordt bekomen; dat het effect van het gebruik van de micro-organismen wordt begroot op een geurreductie van 20% van de uittredende stallucht;

Overwegende dat de exploitant er tenslotte zal voor zorgen dat de ventilatiekokers in de mestvarkensstallen 1 en 2 zullen verlengd worden; dat de hoogte van de ventilatiekokers momenteel 4,65 meter bedraagt; dat in de toekomstige situatie de 6 kokers in elke stal zullen uitgelengd worden tot een hoogte van 6 meter; dat hierdoor de stallucht op een grotere hoogte wordt uitgestoten dan in de huidige situatie en er dus sprake is van een verdunningseffect; dat als gevolg hiervan er een lagere geurconcentratie is ter hoogte van de woningen;

Overwegende dat mits het nemen van de hierboven aangehaalde maatregelen de geurhinder voor de omliggende woningen na de hernieuwing zal afnemen; dat er dus geen reden toe bestaat aan te nemen dat de omringende woningen nog zullen te maken hebben met overmatige geurhinder; dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat de hernieuwing toe te staan".

IV. Tussenkomst

4. Met een op 18 juli 2011 ter post aangetekend verzoekschrift vraagt de NV Vijvarco om in het geding te mogen tussenkomen.

Er is grond om dat verzoek in te willigen, wat betreft het administratief kort geding.

V. Onderzoek van de vordering

5. Overeenkomstig artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

A. Ernst van de middelen

Eerste middel, tweede onderdeel

Standpunt van de partijen

6. In het tweede onderdeel van het eerste middel roepen de verzoekende partijen de schending in van artikel 52, 3°, van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (hierna : Vlarem I), van de artikelen 4.1.2.1 en 4.1.3.2 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna : Vlarem II), van de materiële en formele motiveringsplicht en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet).

In het verzoekschrift zetten de verzoekende partijen het volgende uiteen :

"Artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet bepalen dat elke bestuurshandeling de juridische en feitelijke overwegingen moet bevatten die eraan ten grondslag liggen, en dit op afdoende wijze.

Daarnaast bepaalt artikel 52, 3° van Vlarem I dat de minister binnen een termijn van vijf maanden te rekenen vanaf de datum van ontvangst van het beroep uitspraak doet over het beroep en dat deze uitspraak een gemotiveerde beslissing omvat over de aanspraken of bezwaren.

Dit betekent dus dat de beslissing niet alleen formeel maar ook materieel op afdoende wijze moet gemotiveerd worden.

In casu is aan deze vereiste niet voldaan.

Vooreerst valt op dat de 'motivering' van de bestreden beslissing dd. 18 april 2011 een nagenoeg volledige en woordelijke overname betreft van het advies van de GMVC dd. 26 oktober 2010.

De bestreden beslissing gaat daarbij - wat de motivering betreft - niet nader in op de grieven in het beroepsschrift van verzoekers dd. 7 augustus 2010 die verband houden met het niet toepassen door de exploitant van BBT én het niet voorhanden zijn van adequate maatregelen of voorstellen om conform BBT geurhinder te beperken.

Zowel de GMVC als de minister gaan vooreerst zonder enige motivering voorbij aan de opmerkingen van de Afdeling Milieuvergunningen dd. 27 september 2010 dat de milieuvergunningsaanvraag, zoals ingediend door

de exploitant, niet kan vergund worden wegens het on(t)breken in de vergunningsaanvraag van voorstellen en maatregelen die moeten garanderen dat de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau kan beperkt worden.

Vervolgens gaat de bestreden beslissing ook volledig voorbij aan de door verzoekers op 1 oktober 2010 overgemaakte geurimpactstudie uitgevoerd door PRG ODOURNET nv (...). Deze wordt niet eens aangehaald in de bestreden beslissing, noch wordt deze op enige wijze bij de beoordeling betrokken. Evenmin bevat de bestreden beslissing een antwoord op het aanvullend schrijven van de raadsman van verzoekers dd. 7 januari 2011 (...), houdende opmerkingen op het advies van de GMVC dd. 26 oktober 2010 én repliek op de geurstudie (inclusief voorstellen van maatregelen die de geurhinder naar de toekomst toe zouden moeten beperken) die de exploitant op 19 oktober 2010 aan het aanvraagdossier heeft toegevoegd. De onderbouwde opmerkingen van verzoekers, die aantonen dat de door de exploitant voorgestelde maatregelen geenszins beantwoorden aan BBT en alleszins niet van aard zijn om de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken, worden in het geheel niet beantwoord.

De bestreden beslissing geeft dan ook blijk van een manifest gebrek aan afdoende motivering.

(...) De minister spreekt zich zelfs in het geheel niet uit over de vraag welke maatregelen voor de exploitatie van VYVARCO NV conform zijn met de toepassing van BBT.

Zonder enige kritische toetsing worden de door de exploitant voorgestelde maatregelen (uitbreiding groenscherm, gebruik van het product Microferm dat geregeld zal worden uitgespreid over de mest, verlenging van de ventilatiekokers) opgelegd als bijzondere voorwaarden en wordt 'besloten' dat met deze maatregelen de geurhinder voor de omliggende woningen 'na de hernieuwing zal afnemen' (sic) en dat er 'dus geen reden toe bestaat aan te nemen dat de omringende woningen nog zullen te maken hebben met overmatige geurhinder'. Geenszins werd onderzocht noch wordt gemotiveerd of deze maatregelen garanderen dat de geurhinder wordt beperkt tot een aa(n)vaardbaar niveau.

Dergelijke motivering is niet alleen niet onderbouwd, ze gaat ook volledig voorbij aan de verplichting voor de exploitant om - onverminderd de toepassing van artikel 4.1.2.1 Vlarem II (inzake BBT) - als normaal zorgvuldig persoon steeds alle nodige maatregelen te nemen om de buurt niet te hinderen door geur (artikel 4.1.3.2. Vlarem II).

De bestreden beslissing schendt derhalve artikel 52, 3° van Vlarem I, de artikelen 4.1.3.2. en 4.1.2.1. van Vlarem II, de materiële en de formele motiveringsplicht, en de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen".

7. In haar nota repliceert de verwerende partij als volgt :

"De bestreden beslissing zou een welhaast letterlijke overname zijn van het advies van de GMVC...

Dat de minister de redenering of de argumenten van de GMVC tot de hare

maakt is helemaal geen reden om te besluiten dat zij geen eigen motivering opzet. Het tegendeel zou veeleer waar zijn. Zou men van de minister vergen dat zij een eigen, originele, motivering in haar beslissing zou opzetten, dan dreigt zij in conflict te komen met adviezen en dreigt zij niet-onderbouwde stellingen te gaan innemen. De ervaring leert dat in de eindbeslissing veelal de adviezen worden gevolgd en dat de eigen mening van de minister zich uit in passages die er uit weggelaten worden of er aan toegevoegd worden als weerlegging van een andersluidend advies.

Verder beklaagt verzoekende partij zich er over dat er in de bestreden beslissing niet geantwoord wordt op haar brieven of op de geurstudie die zij heeft bijgebracht.

De formele motiveringsplicht is in de eerste plaats een positieve motiveringsplicht en vereist niet dat de beslissing elk argument dat verzoekende partij in haar beroepschrift aanvoert, als zodanig beantwoordt. Het volstaat dat de beslissing duidelijk de redenen doet kennen op grond waarvan zij werd genomen, en die haar kunnen verantwoorden. Verzoekende partij verliest uit het oog dat de administratieve procedure niet op tegenspraak verloopt.

De verzoekende partij is van oordeel dat de maatregelen die in de bestreden beslissing worden opgelegd niet behoren tot de best beschikbare technieken. Zij verwijst naar art. 4.1.2.1 Vlare II dat stelt dat elke exploitant ertoe gehouden is de BBT toe te passen. Verzoekende partij lijkt er van uit te gaan dat de BBT steeds de wetenschappelijk en technisch meest geavanceerde technieken zijn. Zij gaat daarmee echter voorbij aan de definitie van de BBT zoals die opgenomen is in art. 1.29° Vlare I :

'het meest doeltreffende en geavanceerde ontwikkelingsstadium van de activiteiten en exploitatiemethoden, waarbij de praktische bruikbaarheid van speciale technieken om in beginsel het uitgangspunt voor de emissiegrenswaarden te vormen is aangetoond, met het doel emissies en effecten op het milieu in zijn geheel te voorkomen of, wanneer dat niet mogelijk blijkt algemeen te beperken;

a) 'technieken': zowel de toegepaste technieken als de wijze waarop de installatie wordt ontworpen, gebouwd, onderhouden, geëxploiteerd en ontmanteld;

b) 'beschikbare': op zodanige schaal ontwikkeld dat de technieken, kosten en baten in aanmerking genomen, economisch en technisch haalbaar in de industriële context kunnen worden toegepast, onafhankelijk van de vraag of die technieken al dan niet op het grondgebied van het Vlaamse Gewest worden toegepast of geproduceerd, mits ze voor de exploitant op redelijke voorwaarden toegankelijk zijn;

c) 'beste': het meest doeltreffend voor het bereiken van een hoog algemeen niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel'.

Het toepassen van de BBT betekent in de eerste plaats dat iedere exploitant al wat technisch en economisch mogelijk is, moet doen om milieuschade te vermijden. Daarnaast wordt ook de naleving van de vergunningsvoorwaarden geacht overeen te stemmen met de verplichting om de BBT toe te passen. (...)

Belangrijk is het aspect 'beschikbaar', dat verwijst naar de economische haalbaarheid. Hieromtrent stelt de website van het Vlaams Instituut voor Technologische Ontwikkeling : (...)

"Beschikbare' duidt op het feit dat het hier gaat over iets dat op de

markt verkrijgbaar en redelijk in kostprijs is. Het zijn dus technieken die niet meer in een experimenteel stadium zijn, maar effectief hun waarde in de bedrijfspraktijk bewezen hebben. De kostprijs wordt redelijk geacht indien deze haalbaar is voor een 'gemiddeld' bedrijf uit de beschouwde sector én niet buiten verhouding is tegenover het behaalde milieuresultaat'.

Zeker daar waar VLAREM II niet voorziet in ammoniakemissiearme stallen ingeval van een loutere vernieuwing van de milieuvergunning kan men dat niet als BBT opdringen. Verzoekende partij toont niet aan dat de maatregelen die zijn opgelegd in concreto niet tot de BBT behoren.

En in tegenspraak tot wat verzoekende partij voorhoudt werd er wel degelijk onderzocht of deze maatregelen deugdelijk zijn. De geurstudie van CREAFAIR berekent de effecten tot in de details. (...)

Enige schending van art. 4.1.3.2 Vlare II tenslotte is niet aan de orde. Vooreerst vraagt men zich af wat dit artikel te maken heeft met de bestreden beslissing. Hoe kan immers de bestreden beslissing garanderen dat de exploitant steeds als een normaal zorgvuldige persoon (want zo luidt de tekst van het artikel) alle hinder vermijdt ?

Overigens gaat deze bedenking van verzoekende partij in tegen het dossier. Nog op geen enkel moment heeft men kunnen vaststellen dat de exploitant niet als een normaal zorgvuldig persoon de nodige maatregelen zou hebben genomen. Integendeel, men leest in het dossier telkens dat het gaat om een kraaknet bedrijf. Zie bijvoorbeeld de brief van de Afdeling Milieu-Inspectie aan verzoekende partij van 3 december 2008 :

'Aansluitende bij onze samenkomen op 29 november 2008 kunnen wij u hierbij bevestigen dat de milieu-inspectie na controle bij de N.V. Vyvarco heeft vastgesteld dat dit bedrijf wordt uitgebaat in overeenstemming met de geldende milieuvergunningsvoorwaarden. De uitbating verloopt net en zorgvuldig en de stalverluchtingen werden uitgevoerd in overeenstemming met de bijzondere voorwaarde uit de milieuvergunning.

Het verluchtingssysteem dat werd opgelegd bij de bouw van de nieuwe stal werd eveneens toegepast op de twee oudere stallen.

Tijdens geen één van onze 3 bezoeken stelden wij tot nog toe abnormale geurhinder vast.

Op basis van onze vaststellingen moeten wij voorlopig besluiten dat de door u gemelde geurhinder dient te worden gerangschikt onder de 'normale burenlust'.

(...)"

8. De tussenkomen partij verwijst naar de nota van de verwerende partij.

Beoordeling

9. Artikel 52, 3°, b), van Vlarem I bepaalt dat de uitspraak in beroep door de bevoegde Vlaamse minister "een gemotiveerde beslissing" moet bevatten "over de aanspraken en bezwaren die door de indiener(s) van het beroep werden gesteld".

Luidens artikel 2 van de motiveringswet moeten alle bestuurshandelingen met individuele strekking uitdrukkelijk worden gemotiveerd en luidens artikel 3 van de motiveringswet moet de motivering de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen en moet de motivering afdoende zijn. Het afdoende karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen.

10. De verzoekende partijen hebben in hun beroepschrift tegen de beslissing van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 8 juli 2010 uitvoerig gewezen op de geurhinderproblematiek van de inrichting in kwestie.

11. Door enerzijds te overwegen dat het "dringend tijd is" dat het geurklimaat in de omgeving van het bedrijf "objectief" in kaart wordt gebracht en tegelijkertijd de vergunning te verlenen voor de maximale termijn van twintig jaar op grond van een op 21 oktober 2010 door de vergunningsaanvrager ingediende geurstudie, is het bestreden besluit tegenstrijdig gemotiveerd.

De resultaten van bedoelde geurstudie en de effectiviteit van de erin voorgestelde maatregelen om de geurverspreiding in de omgeving te verminderen, zijn, zoals hierna zal blijken, immers niet het voorwerp geweest van een gedegen tegensprekelijk debat.

In dit verband wordt vastgesteld dat de verzoekende partijen als eerste een geurstudie hebben laten uitvoeren. Met een brief van 1 oktober 2010

hebben zij het verslag over de "Uitvoering van een geuronderzoek rond een varkensbedrijf in Damme gelegen in de Vierscharestraat", opgesteld door een erkend MER-deskundige in de discipline "Lucht", aan de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie meegedeeld. Die geurstudie concludeert dat de "vooropgestelde grenswaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (als 98-percentiel) voor 21 woningen gelegen in het nabije woongebied met landelijk karakter overschreden wordt" en dat voor deze woningen "structureel geurhinder verwacht (kan) worden". Pas tijdens de zitting van de Gewestelijke Milieuvergunningcommissie van 5 oktober 2010 heeft de exploitant zelf een geurstudie aangekondigd. De bewuste geurstudie werd op 19 oktober 2010 uitgevoerd door het studie- en adviesbureau Creafarm BVBA. Op 21 oktober 2010 werd ze bezorgd aan de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie. Vervolgens heeft de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie op 26 oktober 2010 geadviseerd de gevraagde milieuvergunning te verlenen mits de geurhinderbeperkende maatregelen, zoals voorgesteld in voormelde geurstudie, worden opgevolgd. Uit het advies van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie blijkt op het eerste gezicht niet dat de geurstudie van de verzoekende partijen betrokken werd bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag. Daarenboven blijkt dat de verzoekende partijen, op gezag van een MER-deskundige in de discipline "Lucht", de parameters en de methodiek bekritiseren van de geurstudie die in opdracht van de exploitant werd uitgevoerd. Zij hebben hun bevindingen en standpunten ter zake op 7 januari 2011 ter kennis gebracht van de afdeling Milieuvergunningen en van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie.

Derhalve staat op het eerste gezicht niet vast dat het geurklimaat in de omgeving van het bedrijf "objectief" in kaart werd gebracht opdat de verwerende partij met de daartoe vereiste waarborgen van deskundigheid, heeft kunnen besluiten dat de hinder van de exploitatie het aanvaardbare niet zal overschrijden.

Het middelonderdeel is ernstig.

B. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Standpunt van de partijen

12. De verzoekende partijen zetten uiteen dat zij wonen op een afstand van minder dan 100 meter van de vergunde inrichting en dat deze hun levenskwaliteit op betekenisvolle wijze aantast. Zij verwijzen in dit verband naar de door hen neergelegde geurstudie waaruit een structurele geurhinder blijkt. Waar met name geurhinder als aanvaardbaar kan worden beschouwd bij waarden tussen $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, bedraagt deze waarde ter hoogte van de woning van de verzoekende partijen $16 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, zo blijkt uit de voormelde studie. Eén en ander wordt, zo vervolgen de verzoekende partijen, ook bevestigd in de studie, neergelegd door de tussenkomende partij zelf. Tevens wijzen de verzoekende partijen er op dat de exploitant van de vergunde inrichting weigert te investeren in adequate hinderbeperkende technieken. De in de bijzondere vergunningsvoorwaarden opgelegde hinderbeperkende maatregelen zijn alleszins niet van aard om de hinder en overlast weg te nemen. Zij wijzen er ten slotte op dat de omwonenden van een landschappelijk waardevol agrarisch gebied "zich niet noodzakelijk dienen te verwachten aan de inplanting én de bestendiging van een grootschalig varkensbedrijf". De verzoekende partijen staven hun standpunten en stellingen met verwijzingen naar rechtspraak van de Raad van State.

13. De verwerende partij stelt daar tegenover de door de tussenkomende partij neergelegde geurstudie, waaruit blijkt dat de met het bestreden besluit opgelegde maatregelen de geurhinder zullen verminderen met 22,2 % tot een waarde van $9,52 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Het is de verwerende partij dan ook niet duidelijk waarom de verzoekende partijen menen dat deze maatregelen niet adequaat zouden zijn. Voorts wijst zij er op dat de woning van de verzoekende partijen zich in de gunstige oost tot zuidoostelijke windrichting bevindt ten opzichte van de hinderlijke inrichting, nu dergelijke winden in deze streken slechts uitzonderlijk voorkomen. Ook benadrukt de verwerende partij dat het te dezen geen uitbreiding betreft, doch slechts de voortzetting van een bestaande inrichting "waarbij de hinder dus sowieso kleiner zal zijn dan de hinder die op vandaag

bestaat en die verzoekende partij intussen naar haar eigen zeggen reeds vele jaren duldt". Tot slot haalt de verwerende partij ook de vaststellingen van de afdeling Milieu-inspectie aan waaruit blijkt dat er geen sprake is van overmatige hinder, en dus ook niet van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

14. De tussenkomende partij doet op haar beurt gelden dat voor bewoners van huizen in of nabij een agrarisch gebied een zekere tolerantiedrempel geldt, gezien dergelijke gebieden precies voor de landbouw bestemd zijn, en dat dit principe ook van toepassing is voor bewoners van huizen, gelegen in een woongebied met landelijk karakter. De rechtspraak waar de verzoekende partijen naar verwijzen, is volgens de tussenkomende partij te dezen niet van toepassing, vermits het in de aangehaalde arresten gaat om een aanzienlijke uitbreiding van de veestapel, hetgeen hier niet het geval is. Integendeel behelst het thans bestreden besluit de loutere hervergunning van de voorheen bestaande toestand. Ook de tussenkomende partij besluit tot de afwezigheid van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

Beoordeling

15. In de bestreden beslissing wordt gesteld dat de exploitant "nergens kan aantonen dat de geurhinder tot een aanvaardbaar niveau kan beperkt worden". De Raad van State meent uit deze constatering te kunnen afleiden dat de door de verzoekende partijen beweerde hinder niet alleen reëel is maar ook voldoende ernstig om de schorsing van de bestreden milieuvergunning te verantwoorden.

Op grond van wat voorafgaat wordt aangenomen dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit in hoofde van de verzoekende partijen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen, zoals dit is bedoeld door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

16. Hieruit volgt dat voldaan is aan de bij artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit te bevelen.

BESLISSING

1. Het verzoek van de NV Vijvarco tot tussenkomst in het administratief kort geding wordt ingewilligd.

2. De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 18 april 2011 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie West-Vlaanderen van 8 juli 2010, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de NV Vijvarco voor het verder exploiteren en veranderen van een varkenshouderij, gelegen aan de Vierschareststraat 27 te Damme, gedeeltelijk gegrond worden verklaard, de beroepen beslissing wordt gewijzigd en de gevraagde vergunning, mits het opleggen van een aantal bijkomende bijzondere vergunningsvoorwaarden, wordt verleend.

3. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het geschorste besluit.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twintig oktober tweeduizend en elf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Peter Sourbron,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Peter Sourbron